

Styresak 75/2011: Status samhandlingsreformen

Møtedato: 22.11.11

Møtested: Telefon

Innledning

Foreliggende styresak gir en orientering om status og framdrift i samarbeidet mellom kommunene og Helgelandssykehuset i forhold til samhandlingsreformen med særlig vekt på arbeidsprosessen knyttet til lovbestemte samarbeidsavtaler.

Overordnet samarbeidsorgan

Vedtakter for Overordnet samarbeidsorgan (OSO Helgeland) ble godkjent av styret i Helgelandssykehuset 23.11.2010 (styresak 75/2010) og av kommunene på Helgeland desember 2010 – mars 2011.

OSO har 12 medlemmer, hvorav Helgelandssykehuset og kommunene har 6 representanter hver, jfr. vedlegg. Kommunenes representanter er oppnevnt av regionrådene på Helgeland. Medlemmene oppnevnes for 4 år av gangen og følger kommunevalgperioden. Helgelandssykehuset leder OSO fram til årskiftet 2011. Deretter overtar kommunene lederskapet for 2012. Lederskapet er årlig alternerende.

I tillegg til de faste medlemmene deltar en representant oppnevnt av Brukerutvalget i Helgelandssykehuset med møte- og talerett. Det samme gjelder Fylkeslegen i Nordland og en representant for Helgeland kommuneoverlegeforum.

OSO Helgeland har avholdt 2 møter hittil inneværende år – 31. mai og 29. august. Et midlertidig arbeidsutvalg ble etablert på siste møte. Dette består av leder og nestleder, hhv. adm.direktør Per Martin Knutsen, Helgelandssykehuset – og ordfører Jann-Arne Løvdahl, Vefsn kommune. OSOs arbeidsutvalg har hatt ett møte hittil i høst. Samhandlingskoordinator Ivar J. Kirkfjell har fungert som sekretær for OSO og OSOs arbeidsutvalg.

Følgende saker har oppfølgingsvedtak i OSO:

- Utarbeiding av kommunespesifikke oversikter over utgifter relatert til utskrivningsklare pasienter for perioden 2008-10, og estimat for kommende år med inndekning fra 1. dag. Det samme gjelder oversikter over medisinske DRG-er som grunnlag for kommunal medfinansiering. Helgelandssykehuset har levert omtalte oversikter.
- Lovbestemt samarbeidsavtale mellom Helgelandssykehuset og opptakskommunene.

Samarbeidsavtaler

Plikten til å inngå overordnet samarbeidsavtale mellom kommuner og helseforetak er hjemlet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Denne plikten er gjensidig for kommunene og helseforetaket. Fristen for å ha inngått avtale med hver enkelt kommune er 31.01.2012. Innen dette tidspunktet skal det i tillegg spesifiseres tjenesteavtaler som underavtaler av den overordnede avtalen. Disse skal dekke 4 av avtaleområdene som er angitt i lovens § 6.2:

- Felles avklaring og forståelse av oppgaver, ansvar og roller
- Ansvars- og oppgavefordeling ved henvisning og innleggelse av pasienter innen somatikk, rusbehandling og psykisk helsevern
- Ansvars- og oppgavefordeling ved opphold i, og utskrivning av pasienter fra spesialisthelsetjenesten
- Omforente beredskapsplaner og planer for den akuttmedisinske kjeden

Øvrige tjenesteavtaler fastsatt i samme lovparagraf, har behandlingsfrist 30.06.2012. Disse avtalene skal regulere samhandlingen mellom kommuner og helseforetak på områdene:

- Retningslinjer for inn- og utskrivning for områdene rehabilitering, habilitering samt læring- og mestring
- Kommunenes ø-hjelpstilbud
- Retningslinjer for kunnskapsoverføring
- Samarbeid om forskning, utdanning m.v.

- Samarbeid om jordmortjenester
- Samarbeid om IKT-løsninger
- Samarbeid om forebygging og folkehelse

Forskriftene til lovverket er foreløpig ikke ferdigstilt, etter en høring med frist 06.10.2011.

Arbeidsgruppe for utforming av samarbeidsavtaler på Helgeland

Samarbeidsavtalenes parter var i utgangspunktet Helse Nord RHF og kommunene. Helse Nord har delegert sin avtalefullmakt til helseforetakene (RHF-sak 107/2011). Det ble forutsatt etablering av OSO i hvert helseforetak som en samordnende instans for dette arbeidet.

I møte 29. august fikk OSOs arbeidsutvalg i oppdrag å etablere en helsefaglig og administrativt sammensatt arbeidsgruppe med formål å framarbeide et overordnet utkast til samarbeidsavtale mellom kommunene og Helgelandssykehuset (OSO sak 12.2/2011). Arbeidsgruppen ble oppnevnt i arbeidsutvalgets møte 10. oktober, og består av 3 representanter fra kommunene, og tre representanter fra Helgelandssykehuset (jfr. vedlegg). I etterkant er gruppen supplert med brukerrepresentant og ansatterepresentanter (fra kommunene og Helgelandssykehuset). Dette i henhold til formelle krav fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), og etter avtale mellom Helse Nord RHF og Kommunenes Sentralforbund (KS). Kommunalsjef John-Arvid Heggen, Vefsn kommune, leder arbeidsgruppen. Praksis-koordinator og samhandlingskoordinator er gruppens sekretærer.

Som ramme for dette arbeidet foreligger Nasjonal veileder (utarbeidet i samarbeid mellom HOD, KS, RHF-ene og ferdigstilt medio oktober), i tillegg til OSOs mandat for arbeidet. OSO har bedt gruppen fremme et anbefalt forslag til avtaler innen 21. november med tanke på behandling i OSO 28. november.

Arbeidsgruppen hadde sitt første møte 25. oktober.

Avtaleforberedende arbeid i Helse Nord RHF

Parallelt med dette har Helse Nord RHF opprettet en avtaleforberedende gruppe med representasjon fra de 4 sykehelseforetakene. Denne gruppen har arbeidet fram en overordnet avtalemål, og tilsvarende for de av tjenesteavtalene som skal gjelde fra 31. januar 2012. Dette arbeidet er lagt fram 14. november.

Også dette arbeidet er basert på Nasjonal veileder, men med et Nord-Norge perspektiv. Man har lagt opp til at overordnet samarbeidsavtale skal være avstemt mellom helseforetakene for å sikre pasienter/kommuner gjennomgående og komplette behandlingsforløp på tvers av helseforetak i de tilfeller der tjenester må suppleres eller ytes av flere helseforetak i tråd med foreliggende funksjonsfordeling i helseregionen.

Man anbefaler derfor en lik strukturering av tjenesteavtalene på tvers av helseforetak. Dette i form av en generell del som i hovedsak refererer til lov og forskrifter, og som bidrar til en avtalemessig likevekt både mellom kommuner og helseforetak, og kommunene imellom. En mer operativ del av tjenesteavtalene skal så kunne ivareta nødvendige tilpasninger til lokale forhold, både for kommunene og helseforetaket. Denne mer praktisk orienterte delen av avtalen kan gi rom for fleksibel tilpasning til endrede forhold uten at resten av avtaleverket må reforhandles. Ved på denne måten å strukturere tjenesteavtalene i en generell og spesiell del vil dermed prinsipielle sider og balansemessige likhetskrav kunne fastholdes selv om situasjonsendringer tilsier at spesifikke sidene ved avtalen revideres.

Dialogmøter

Dialogmøter med kommunene har vært en del av arbeidsprosessen for å få fram grunnlaget for nye samarbeidsavtaler. Slike er gjennomført to omganger i 2011 – en møteserie i mai og en i november. Hittil i høst har det vært avholdt dialogmøter på Sør-Helgeland (kommunene Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad og Bindal), Indre Helgeland (kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal) og Ytre Helgeland (kommunene Alstahaug, Herøy, Dønna, Leirfjord og Træna). Det er tidfestet tilsvarende møte for Nordre Helgeland (kommunene Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy og Rødøy).

Hensikten med disse møtene har vært å orientere hverandre om framdrift i arbeidet med samhandlingstiltak fram mot årsskiftet, samt legge grunnlag for videre samhandling i 2012. En har hatt fokus på avtaleprosessen, pasientflyt innenfor og ut av helseforetakets område, kvalitets- og omdømmearbeid, samt utvekslet ideer og synspunkter på lokale prosjekter og tiltak.

For 2012 er det forutsatt minimum tre serier med dialogmøter, hvorav to i første halvår. Kommunene har påtatt seg ansvaret for å arrangere det første møtet i februar/mars 2012.

Interkommunale prosjekter på Helgeland

Ved årsskiftet 2010-2011 var de fleste kommunene på Helgeland i gang med lokale prosjekter som en forberedelse til samhandlingsreformen. Det ble søkt om eksterne midler (HOD, Fylkesmannen, regionrådene o.a.) innen fristene våren 2011. Kommunene på Sør-Helgeland var tidlig ute med å etablere prosjektsamarbeid og felles styringsgrupper. Det samme har skjedd på Indre Helgeland, Ytre Helgeland og Nord Helgeland. Samtlige områder utvikler tiltak som imøtekommer Samhandlingsreformens neste fase (2012-2015) med etablering av akutt-tilbud i kommunene (utvikling av lokalmedisinske sentra, akutt-/observasjonssenger, legevaktsamarbeid, kompetanseutvikling osv.). Det arbeides med etablering av elektroniske meldings- og dokumentasjonssystemer i samarbeid med sykehuset og Nasjonalt Senter for Telemedisin. Tjenesteflyt (LEAN-metodikk), oppdatering av medisinsk teknisk utstyr, samt telemedisinske løsninger er også med i spekteret av tiltak.

Helgelandssykehuset har vært representert i styrings- og prosjektgrupper, og har på denne måten deltatt aktivt i dette interkommunale arbeidet i forkant av reformoppstart.

Oppsummering

Helgelandssykehuset deltar aktivt i prosesser og utviklingsarbeid på flere arenaer i gjennomføringen av Samhandlingsreformen. Dette være seg i lokale prosjekter eller i samhandlingskoordinerende aktiviteter mellom helseforetakene i Nord-Norge.

Den mest konsentrerte aktiviteten fram mot årsskiftet 2011-2012 er knyttet til utarbeiding av overordnet samarbeidsavtale og avtaler knyttet til de 4 først prioriterte tjenesteområdene mellom kommunene og helseforetaket. Øvrige 7 tjenesteavtaler skal utarbeides med frist 30.06.2012.

Det kan i tillegg forskutteres ytterligere avtalebehov på tjenesteområder som dels allerede er tematisert i dialogen mellom helseforetak og kommuner (bl.a. følgetjeneste), eller som en kan forvente vil oppstå i forbindelse med pågående interkommunale initiativ og prosesser (for eksempel om lokalmedisinske senter).

VEDTAKSFORSLAG:

Helgelandssykehusets styre tar saken til orientering.

Per Martin Knutsen
administrerende direktør

Saksbehandler: Samhandlingskoordinator Ivar J. Kirkfjell

1. Sammensetning av OSO pr. mars 2011 og fram til kommunestyrekonstituering oktober 2011:

- Ordfører Geir Waage, Rana kommune
- Ordfører Kjell-Idar Juvik, Hemnes kommune
- Ordfører Jann-Arne Løvdahl, Vefsn kommune (nest-leder)
- Ordfører Stig Sørra, Alstahaug kommune
- Rådmann Arne Kvensjø, Brønnøy kommune
- Rådmann Signar Kristoffersen, Sømna kommune
- Administrerende direktør Per Martin Knutsen, Helgelandssykehuset HF (leder)
- Medisinsk direktør Fred A. Mürer, Helgelandssykehuset HF
- Kommunikasjonssjef/sykepleiefaglig sjef Randi Erlandsen, Helgelandssykehuset HF
- Avdelingssjef Venche Abel, Helgelandssykehuset Mosjøen
- Avdelingssjef Grete Andreassen, Helgelandssykehuset Sandnessjøen
- Avdelingssjef Anne Ingeborg Pedersen Helgelandssykehuset Mo i Rana

Med møte- og talerett:

- Brukerrepresentant Ernly Eriksen, Brukerutvalget Helgelandssykehuset
- Kommuneoverlege Kirsten Toft, Helgeland kommuneoverlegeforening
- Fylkeslegen i Nordland

Sekretariat: Samhandlingskoordinator Ivar J. Kirkfjell

2. Sammensetning av OSOs midlertidige arbeidsutvalg før rekonstituering årskiftet 2011-2012:

- Administrerende direktør Per Martin Knutsen, Helgelandssykehuset HF (leder)
- Ordfører Jann-Arne Løvdahl, Vefsn kommune (nest-leder)

Sekretariat: Samhandlingskoordinator Ivar J. Kirkfjell

3. Sammensetning av OSO oppnevnt arbeidsgruppe for utforming av samarbeidsavtaler

- Kommunalsjef John-Arvid Heggen, Vefsn kommune (leder)
- Kommuneoverlege Tore Dahl, Brønnøy kommune
- Økonomisjef Linda Løvaas, Rana kommune
- Medisinsk direktør Fred A. Mürer, Helgelandssykehuset HF
- Avdelingsoverlege Reidar Berntsen, Helgelandssykehuset Mosjøen
- Avdelingssjef Torbjørg Paulsen, Helgelandssykehuset Mosjøen
- Brukerrepresentant Ernly Eriksen, Brukerutvalget Helgelandssykehuset
- Hovedtillitsvalgt KS-avtaleområdet Gjertrud Krokaa (NSF), Brønnøy kommune
- Hovedtillitsvalgt Specter-avtaleområdet Lisbeth Ann Johansen (NSF), Helgelandssykehuset

Sekretariat:

- Praksiskoordinator/fastlege Anette Fosse, Helgelandssykehuset/Rana kommune
- Samhandlingskoordinator Ivar J. Kirkfjell, Helgelandssykehuset HF